
CERBERA SPEC., EEN TROPISCHE VRUCHT VAN SCHEVENINGEN -

M.H. de Smit & H.P. Wagner.

In Zeepaard nummer 44(3) vermeldde A. de Graaf de vondst van een halve vrucht welke hij toeschreef aan de ivoornoot, Phytelephas macrocarpa Ruiz & Pav. In de duidelijke tekeningen bij zijn artikel herkenden wij echter een vrucht die de heer M. de Smit, op 12 april 1982 in het aanspoelsel op het Scheveningse strand vond. Dit volledig intacte exemplaar meet 102 mm x 91 mm x 77 mm. De buitenkant bestaat uit een kurkachtige massa bijeengehouden door houtige, sterk vertakte vezels, zoals ook in de Graaf's tekening te zien is. Na doorzagen in de lengterichting van de vrucht bleek de door de Graaf genoemde holte gevuld te zijn, en wel met vezelig materiaal. Omdat het zaad waarschijnlijk deels verteerd is concluderen wij dat de vrucht dus zeker geen steenhard zaad bevat heeft, zoals bij de ivoornoot wel het geval is. Dankzij de medewerking van de heer R.M. van Urk, destijds werkzaam op het Rijksherbarium te Leiden, werd de vrucht geïdentificeerd als behorende tot het genus Cerbera (APOCYNACEAE-maagdenpalmfamilie).

Willis (1966) vermeldt dat het genus Cerbera 6 soorten omvat, allen afkomstig uit de Indische Oceaan en de West-Pacific. Hoewel onze vrucht zeer veel overeenkomst vertoont met die van C. odollam (Gunn & Dennis, 1976), bereikt deze niet meer dan 70 mm lengte. Volgens Willis (1966) groeien alle Cerbera-soorten aan de kust en verspreiden hun vruchten via het water. Overigens concluderen Gunn & Dennis (1976) op grond van het kleine verspreidingsgebied dat de zaden waarschijnlijk in het water snel hun kiemkracht verliezen. Het blijft een grote vraag hoe de vruchten in de Noordzee terecht gekomen zijn. Gezien het verspreidingsgebied lijkt een natuurlijke weg ons onwaarschijnlijk.

LITERATUUR.

- Graaf, A. de, 1984. Een late reactie. Het Zeepaard 44(3): 72-73.
Gunn, C.R. & J.V. Dennis, 1976. World guide to tropical drift seeds and fruits. Demeter Press Book, New York.
Willis, J.C., 1966. A dictionary of the flowering plants and ferns. Seventh Edition Revised by H.K. Airsham. Cambridge University Press.

adressen van de schrijvers: Laan van Poot 124 Herengracht 58
3566 EC Den Haag 2312 LE Leiden